

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 1227/2011

2011 m. spalio 25 d.

dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami prastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

(1) svarbu užtikrinti, kad vartotojai ir kiti rinkos dalyviai pasitikėtų elektros energijos ir dujų rinkų vientisumu, kad didmeninėse energijos rinkose nustatytos kainos atitiktų sąžiningą ir konkurencingą pasiūlos ir paklausos santykį, ir kad piktnaudžiaujant rinka nebūtų gaunama pelno;

(2) didesnio didmeninių energijos rinkų vientisumo ir skaidrumo tikslas turėtų būti atviros ir sąžiningos konkurencijos didmeninėse energijos rinkose skatinimas galutinių energijos vartotojų labui;

(3) Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komiteto ir Europos elektros energijos ir dujų reguliavimo grupės konsultacija pavirtino, kad esamų teisės aktų galėtų nepakakti tinkamai išspręsti elektros energijos ir dujų rinkų vientisumo problemas, ir buvo rekomenduota priimti atitinkamą, energetikos sektoriui pritaikytą teisės aktų sistemą, pagal kurią būtų užkertamas kelias piktnaudžiavimui ir būtų atsižvelgiama į ypatingas šio sektoriaus sąlygas, kurioms netaikomos kitos direktyvos ir kiti reglamentai;

(4) didmeninės energijos rinkos visoje Sąjungoje tampa vis labiau susijusios. Piktnaudžiavimas rinka vienoje valstybėje narėje dažnai turi poveikio ne tik elektros energijos ir gamtinių dujų didmeninėms kainoms kitose šalyse, bet ir mažmeninėms vartotojų ir mikroįmonių kainoms. Todėl rūpinimasis rinkų vientisumo užtikrinimu negali būti tik atskirų valstybių narių reikalas. Siekiant užbaigti kurti visapusiškai veikiančios, sąveikios ir integruotos energijos vidaus rinką, labai svarbi griežta tarpvalstybinė rinkos stebėseną;

(5) didmeninės energijos rinkos aprėpia tiek prekių rinkas, tiek išvestinių produktų rinkas, kurios yra gyvybiškai svarbios energijos ir finansų rinkoms, o abiejų sektorių kainodara yra susijusi. Jos apima, *inter alia*, reguliuojamas rinkas, daugiašales prekybos sistemas ir ne biržose (OTC), tiesiogiai ar per tarpininkus, sudarytus sandorius ir dvišales sutartis;

(6) kol kas energijos rinkų stebėsenos praktika buvo vykdoma atskirose valstybėse narėse ir sektoriuose. Atsižvelgiant į bendrą rinkos struktūrą ir reguliavimo padėtį, prekybos veikla gali būti reglamentuojama kelių jurisdikcijų, stebėseną vykdant kelioms skirtingoms institucijoms, galbūt esančioms skirtingose valstybėse narėse. Taip gali tapti neaišku, kas už ką atsakingas, ir net gali atsitikti taip, kad veikla išvis nebus stebima;

⁽¹⁾ OL C 132, 2011 5 3, p. 108.

⁽²⁾ 2011 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2011 m. spalio 10 d. Tarybos sprendimas.

- (7) energijos rinkos vientisumą žlugdanti elgsena šiuo metu nėra aiškiai uždrausta kai kuriose svarbiausiose energijos rinkose. Siekiant apsaugoti galutinius vartotojus ir užtikrinti Europos piliečiams prieinamas energijos kainas, būtina uždrausti tokią elgseną;
- (8) didmeninėse energijos rinkose kartu vyksta prekyba išvestiniais produktais, kai atsiskaitoma vykdant natūrinius mainus arba finansinį apmokėjimą, ir prekyba prekėmis. Todėl svarbu, kad prekybos pasinaudojant viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka, kurie sudaro piktnaudžiavimą rinka, terminų apibrėžtys būtų suderinamos prekybos išvestiniais produktais ir prekybos prekėmis rinkose. Šis reglamentas iš esmės turėtų būti taikomas visiems sudarytiems sandoriams, bet tuo pačiu metu turėtų būti atsižvelgiama į specifines didmeninių energijos rinkų ypatybes;
- (9) mažmeninėms sutartims, apimančioms elektros energijos ar gamtinių dujų tiekimą galutiniams vartotojams, negresia toks pats manipuliavimas rinka kaip didmeninėms sutartims, kurios yra lengvai perkamos ir parduodamos. Nepaisant to, didžiausių energijos vartotojų su vartojimu susiję sprendimai gali paveikti didmeninių energijos rinkų kainas, sukeldami poveikį ir už nacionalinės teritorijos ribų. Todėl būtų tikslinga patikrinti tokių stambių vartotojų tiekimo sutartis atsižvelgiant į didmeninių energijos rinkų vientisumo užtikrinimą;
- (10) atsižvelgdama į tyrimo rezultatus, nurodytus 2010 m. gruodžio 21 d. Komisijos komunikate „Kuriama griežtesnė ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos priežiūros tvarka“, Komisija turėtų išnagrinėti galimybę per tinkamą laiką pateikti teisėkūros pasiūlymą siekiant kovoti su nustatytais Europos anglies dioksido rinkos skaidrumo, vientisumo ir priežiūros trūkumais;
- (11) 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų⁽¹⁾ ir 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų⁽²⁾ pripažįstama, kad lygios galimybės gauti informaciją apie sistemos fizinę būklę ir veiksmingumą yra būtinos, kad visi rinkos dalyviai galėtų įvertinti bendrą paklausos ir pasiūlos situaciją ir sužinoti didmeninės kainos svyravimų priežastis;
- (12) naudojimasis arba bandymas naudotis viešai neatskleista informacija prekiaujant savo ar trečiosios šalies vardu turėtų būti aiškiai uždraustas. Naudojimasis viešai neatskleista informacija taip pat gali būti tuo atveju, kai didmeniniais energetikos produktais prekiauja asmenys, žinantys arba turintys žinoti, kad jų turima informacija yra viešai neatskleista. Informacija, susijusi su paties rinkos dalyvio prekybos planais ir strategijomis, nelaiškoma viešai neatskleista informacija. Informacija, kurią reikalaujama paskelbti viešai pagal Reglamentą (EB) Nr. 714/2009 arba Reglamentą (EB) Nr. 715/2009, įskaitant gaires ir tinklo kodus, patvirtintus pagal tuos reglamentas, gali remtis rinkos dalyviai, jei tai yra svarbi kainai informacija, priimdami sprendimus, kuriais siekiama sudaryti sandorius didmeninių energetikos produktų srityje ir todėl ši informacija galėtų būti laikoma viešai neatskleista informacija, kol ji bus paskelbta viešai;
- (13) manipuliavimas didmeninėse energijos rinkose siejamas su asmenų veiksmis, kuriais dirbtinai palaikomas kainų lygis, kuris nepagrįstas paklausos ir pasiūlos rinkos jėgomis, įskaitant tikrąją pasiūlą, laikymo ar perdavimo pajėgumus ir paklausą. Manipuliavimas rinka vyksta tokiais būdais: pateikiant ir atšaukiant suklastotus užsakymus; naudojantis žiniasklaidos priemonėmis, įskaitant internetą, ar kitais būdais skleidžiant neteisingą arba klaidinančią informaciją ar gandus; sąmoningai pateikiant neteisingą informaciją įmonėms, kurios teikia kainų vertinimus arba rinkos ataskaitas, klaidinant rinkos dalyvius, kurie veikia, remdamiesi tais kainų įvertinimais arba rinkos ataskaitomis; ir sąmoningai bandant parodyti, kad turimi elektros energijos gamybos pajėgumai, gamtinių dujų pasiūla arba perdavimo pajėgumai yra kitokie nei dabartiniai techniniai pajėgumai, kai tokia informacija daro įtaką ar galėtų daryti įtaką didmeninių energetikos produktų kainai. Manipuliavimas ir jo poveikis gali būti jaučiami tarpvalstybiniu mastu elektros energijos ir gamtinių dujų rinkose, finansų ir prekių rinkose, įskaitant taršos leidimų rinkas;
- (14) tarp rinkos manipuliavimo ir bandymų manipuluoti rinka pavyzdžių pateikiamas asmens ar bendradarbiaujančių asmenų elgesys, siekiant užsitikrinti dominuojančią padėtį didmeninių energetikos produktų pasiūlos ar paklausos atžvilgiu, kuria tiesiogiai ar netiesiogiai nustatomos arba galėtų būti nustatomos kainos arba sukuriamos kitos nesąžiningos prekybos sąlygos; ir didmeniniai energetikos produktai siūlomi, perkami ar parduodami siekiant, ketinant suklaidinti arba klaidinant rinkos dalyvius, kurie savo veiksmus grindžia referencinėmis kainomis. Vis dėlto priimta rinkos praktika, pvz., taikoma finansinių paslaugų srityje, kuri šiuo metu yra apibrėžta 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/6/EB dėl prekybos vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir manipuliavimo rinka (piktnaudžiavimo rinka)⁽³⁾ 1 straipsnio 5 dalyje, ir kuri gali būti pritaikyta, jei bus iš dalies pakeista ta direktyva, galėtų būti teisėtas būdas, kuriuo rinkos dalyviai užtikrintų palankią didmeninio energetikos produkto kainą;

⁽¹⁾ OL L 211, 2009 8 14, p. 15.

⁽²⁾ OL L 211, 2009 8 14, p. 36.

⁽³⁾ OL L 96, 2003 4 12, p. 16.

- (15) profesines pareigas vykdančių žurnalistų viešai neatskleistos informacijos, susijusios su didmeniniu energetikos produktu, atskleidimas turėtų būti vertinamas atsižvelgiant į jų profesiją reglamentuojančias taisykles ir taisykles, reglamentuojančias spaudos laisvę, nebent šie asmenys dėl atitinkamos informacijos skleidimo tiesiogiai ar netiesiogiai gauna naudos arba pelno ar kai informacija atskleidžiama siekiant suklaidinti rinką dėl didmeninių energetikos produktų pasiūlos, paklausos ar kainos;
- (16) kadangi finansų rinkos vystosi, bus pritaikytos šioms rinkoms taikomos piktnaudžiavimo rinka koncepcijos. Todėl siekiant užtikrinti reikiamą lankstumą, kad būtų greitai reaguojama į šiuos pasikeitimus, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti aktus dėl techninio viešai neatskleistos informacijos ir manipuliavimo rinka terminų apibrėžčių atnaujinimo siekiant užtikrinti atitiktį kitiems susijusiems Sąjungos teisės aktams finansinių paslaugų ir energetikos srityje. Ypač svarbu, kad Komisija parengiamųjų darbų metu tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu. Ruošdama ir rengdama deleguotuosius aktus Komisija turėtų užtikrinti, kad susiję dokumentai būtų tuo pačiu metu tinkamai laiku persiųsti Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (17) veiksminga rinkos stebėseną Sąjungos lygmeniu yra labai svarbi aptinkant ir nutraukiant piktnaudžiavimą rinka didmeninėse energijos rinkose. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 713/2009 ⁽¹⁾ įsteigta Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (toliau – Agentūra) labiausiai tinka tokiai stebėsenai vykdyti, nes turi tiek visą Europą aprėpiantį požiūrį į elektros energijos ir dujų rinkas, tiek būtina patirtį dėl Sąjungos elektros energijos ir dujų rinkų bei sistemų veikimo. Nacionalinės reguliavimo institucijos, kurios gerai supranta savo valstybių narių energijos rinkų raidą, turėtų atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant veiksmingą rinkos stebėseną nacionaliniu lygmeniu. Todėl reikalingas Agentūros ir nacionalinių valdžios institucijų glaudus bendradarbiavimas ir koordinavimas, siekiant užtikrinti tinkamą energijos rinkų stebėseną ir skaidrumą. Agentūra renka duomenis nedarydama poveikio nacionalinių institucijų teisei rinkti papildomus duomenis nacionaliniais tikslais;
- (18) veiksmingai rinkos stebėsenai būtina reguliariai ir laiku gauti duomenis apie sandorius, taip pat būtina galimybė susipažinti su struktūriniais duomenimis apie elektros energijos arba gamtinių dujų gamybos, saugojimo, vartojimo ar perdavimo įrenginių pajėgumus ir naudojimą. Dėl šios priežasties didmeniniais energetikos produktais prekiaujančių rinkos dalyvių, įskaitant perdavimo sistemos operatorius, tiekėjus, prekiautojus, gamintojus, tarpininkus ir stambius vartotojus, turėtų būti reikalaujama teikti tą informaciją Agentūrai. Agentūra savo ruožtu gali sukurti glaudžius ryšius su pagrindinėmis organizuotomis rinkomis;
- (19) siekiant užtikrinti vienodas duomenų rinkimo nuostatų įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamas laikantis 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai ⁽²⁾. Informacijos teikimo reikalavimai turėtų būti minimalūs ir dėl jų rinkos dalyviai neturėtų patirti nereikalingų išlaidų ar administracinės naštos. Todėl vienodomis informacijos teikimo taisyklėms turėtų būti atliekama *ex ante* ekonominės naudos analizė, turėtų būti vengiama dvigubos atskaitomybės ir jose turėtų būti atsižvelgiama į informacijos teikimo sistemas, parengtas remiantis kitais susijusiais teisės aktais. Be to, reikalinga informacija ar jos dalis turėtų būti surenkama iš kitų asmenų ir, kai įmanoma, iš jau egzistuojančių šaltinių. Kai rinkos dalyvis ar jo vardu veikianti trečioji šalis, prekybos informacijos sistema, organizuota rinka, prekybos suderinamumo sistema ar kitas asmuo, profesionaliai tvarkantis sandorius, įvykdė savo išpareigojimus teikti informaciją kompetentingai institucijai pagal 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų ⁽³⁾ arba taikytinus Sąjungos teisės aktus dėl išvestinių finansinių priemonių sandorių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų, jo išpareigojimas teikti informaciją pagal šį reglamentą taip pat turėtų būti laikomas įvykdytu, bet tik tuo atveju, kai pranešama visa pagal šį reglamentą reikalaujama informacija;
- (20) svarbu, kad Komisija ir Agentūra įgyvendinant šį reglamentą glaudžiai bendradarbiautų ir atitinkamai konsultuotųsi su Europos elektros energijos ir dujų perdavimo sistemos operatorių tinklais bei su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1095/2010 ⁽⁴⁾ įsteigta Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (toliau – EVPRI), taip pat su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, kompetentingomis finansų institucijomis bei kitomis valstybių narių institucijomis, pvz., nacionalinėmis konkurencijos institucijomis, ir su suinteresuotais šalimis, kaip antai organizuotomis rinkomis (pvz., energijos biržos) ir rinkos dalyviais;

⁽¹⁾ OL L 211, 2009 8 14, p. 1.

⁽²⁾ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

⁽³⁾ OL L 145, 2004 4 30, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 331, 2010 12 15, p. 84.

- (21) turėtų būti įdiegtas Europos rinkos dalyvių registras, grindžiamas nacionaliniais registrais, siekiant padidinti didmeninės energijos rinkų visuotinį skaidrumą ir vientisumą. Praėjus vieniems metams po to registro įdiegimo Komisija, atsižvelgdama į jai Agentūros pateiktas ataskaitas ir bendradarbiaudama su Agentūra bei nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, turėtų įvertinti Europos rinkos dalyvių registro veikimą ir naudingumą. Jeigu reikia, remdamasi tuo vertinimu Komisija turėtų svarstyti galimybę pateikti tolesnes priemones, kuriomis siekiama padidinti didmeninių energijos rinkų visuotinį skaidrumą ir vientisumą bei užtikrinti, kad rinkos dalyviams Sąjungoje būtų sudarytos vienodos sąlygos;
- (22) siekdama palengvinti veiksmingą visų prekybos didmeniniais energetikos produktais aspektų stebėseną, Agentūra turėtų sukurti mechanizmus, kuriais jos gaunamą informaciją apie didmeninių energijos rinkų sandorius galėtų gauti kitos susijusios institucijos, visų pirma EVPRI, nacionalinės reguliavimo institucijos, valstybių narių kompetentingos finansinės institucijos, nacionalinės konkurencijos institucijos ir kitos susijusios institucijos;
- (23) Agentūra turėtų užtikrinti jos gaunamų duomenų funkcinių saugumą ir apsaugą, užkirsti kelią neleistinai prieigai prie jos laikomos informacijos ir parengti tvarką, užtikrinančią, kad jos renkama duomenimis negalėtų netinkamai pasinaudoti asmenys, kuriems ja naudotis leidžiama. Agentūra taip pat turėtų įsitikinti, ar tos institucijos, kurioms leidžiama naudotis Agentūros turimais duomenimis, sugeba palaikyti tokį patį aukštą saugumo lygį ir yra įsipareigojusios pagal atitinkamus konfidencialumo susitarimus. Todėl taip pat turi būti užtikrintas IT sistemų, naudojamų duomenų tvarkymui ir perdavimui, funkcinis saugumas. Kuriant IT sistemą, kuria užtikrinamas aukščiausias įmanomas duomenų konfidencialumo lygmuo, Agentūra turėtų būti paskatinta glaudžiai bendradarbiauti su Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra. Šios taisyklės turėtų būti taikomos ir kitoms institucijoms, kurioms suteikiama teisė naudotis duomenimis šio reglamento tikslais;
- (24) šiame reglamente gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, kaip nurodyta Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje, bei įtvirtintų valstybių narių konstitucinėse tradicijose, ir jis turėtų būti taikomas atsižvelgiant į saviraiškos ir informacijos laisvę, kaip nustatyta Chartijos 11 straipsnyje;
- (25) kai informacija nėra arba jau nėra neskelbtina komerciniu arba saugumo požiūriu, Agentūra turėtų galėti pateikti ją rinkos dalyviams ir platesnei visuomenei siekiant padidinti žinias apie rinką. Toks skaidrumas padės padidinti pasitikėjimą rinka ir paskatins kaupti žinias apie didmeninių energijos rinkų veikimą. Agentūra turėtų nustatyti ir viešai paskelbti taikomas taisykles, pagal kurias ta informacija bus pateikiama sąžiningu ir skaidriu būdu;
- (26) nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų būti atsakingos už tai, kad šis reglamentas būtų vykdomas valstybėse narėse. Tuo tikslu joms turėtų būti suteikti būtini tyrimo įgaliojimai, kad jos galėtų veiksmingai vykdyti tą užduotį. Šie įgaliojimai turėtų būti vykdomi remiantis nacionaline teise ir jiems gali būti taikoma atitinkama priežiūra;
- (27) Agentūra turėtų užtikrinti, kad šis reglamentas būtų taikomas koordinuotai visoje Sąjungoje, suderinant su Direktyvos 2003/6/EB taikymu. Tuo tikslu Agentūra turėtų paskelbti neprivalomas gaires dėl tinkamo šiame reglamente nustatytų terminų apibrėžčių taikymo. Tose gairėse, *inter alia*, atsižvelgiama į priimtą rinkos praktiką. Be to, kadangi piktnaudžiavimas rinka didmeninėse energijos rinkose dažnai kenkia daugiau kaip vienai valstybei narei, Agentūra turėtų atlikti svarbų vaidmenį užtikrin-dama, kad tyrimai būtų vykdomi veiksmingai ir nuosekliai. Tuo tikslu Agentūra turėtų galėti prašyti bendradarbiauti ir koordinuoti tyrimo grupių, sudarytų iš atitinkamų nacionalinių reguliavimo institucijų ir, jei reikia, kitų institucijų, įskaitant nacionalines konkurencijos institucijas, atstovų, veiklą;
- (28) Agentūrai turėtų būti skiriama atitinkamų finansinių ir žmogiškųjų išteklių, kad ji tinkamai vykdytų papildomas užduotis, kurios jai patikėtos pagal šį reglamentą. Šiuo tikslu taikant Reglamento (EB) Nr. 713/2009, 23 ir 24 straipsniuose nustatytą jos biudžeto sudarymo, vykdymo ir kontrolės procedūrą reikėtų deramai atsižvelgti į šias užduotis. Biudžeto valdymo institucija turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi aukščiausių veiksmingumo standartų;
- (29) nacionalinės reguliavimo institucijos, valstybių narių kompetentingos finansų institucijos ir, jei reikia, nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų bendradarbiauti, kad užtikrintų koordinuotą kovą su piktnaudžiavimu rinka didmeninėse energijos rinkose, kurios aprėpia tiek prekių rinkas, tiek išvestinių produktų rinkas. Tas bendradarbiavimas turėtų apimti abipusę keitimąsi informacija, susijusia su įtarimais dėl didmeninėse energijos rinkose vykdomų ar jau įvykdytų veiksmų, kuriais gali būti pažeistas šis reglamentas, Direktyva 2003/6/EB ar konkurencijos teisė. Be to, tas bendradarbiavimas turėtų padėti užtikrinti suderintus ir nuoseklius tyrimų ir teismo procesų metodus;

- (30) svarbu, kad visiems, kurie gauna konfidencialią informaciją pagal šį reglamentą, galiotų pareiga saugoti profesinę paslaptį. Agentūra, nacionalinės reguliavimo institucijos, valstybių narių kompetentingos finansų institucijos ir nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų užtikrinti informacijos, kurią gauna, konfidencialumą, vientisumą ir apsaugą;
- (31) svarbu, kad sankcijos už šio reglamento pažeidimus būtų proporcingos, veiksmingos bei atgrasančios ir atitiktų pažeidimų sunkumą, vartotojams padarytą žalą bei galimą pelną iš prekybos remiantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimu rinka. Šios sankcijos turėtų būti taikomos pagal nacionalinės teisės aktus. Pripažįstant prekybos elektros energijos ir gamtinių dujų išvestiniais produktais ir prekybos pačia elektros energija bei gamtinėmis dujomis sąryšį, sankcijos už šio reglamento pažeidimus turėtų atitikti sankcijas, kurias valstybės narės taiko vykdydamos Direktyvą 2003/6/EB. Atsižvelgdama į konsultacijas dėl 2010 m. gruodžio 12 d. Komisijos komunikato „Sankcijų taikymo režimų finansinių paslaugų sektoriuje griežtinimas“, Komisija turėtų svarstyti galimybę per tinkamą laikotarpį pateikti pasiūlymų, kaip suderinti minimalius reikalavimus, taikomus valstybių narių sankcijų sistemoms. Šis reglamentas neturi poveikio nei nacionalinėms taisyklėms, reguliuojančioms įrodinėjimą, nei valstybių narių nacionalinių reguliavimo institucijų ir teismų pareigoms nustatyti su byla susijusius faktus, jeigu tokios taisyklės ir pareigos atitinka bendruosius Sąjungos teisės principus;
- (32) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. nustatyti darnią sistemą, skirtą didmeninės energijos rinkos skaidrumui ir vientisumui užtikrinti, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ;

1 straipsnis

Dalykas, taikymo sritis ir ryšys su kitais Sąjungos teisės aktais

1. Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės, kuriomis draudžiama piktnaudžiavimo praktika, daranti poveikį didmeninėms energijos rinkoms, ir kurios yra suderinamos su finansų rinkoms taikytinomis taisyklėmis ir tinkamu tų didmeninių energijos rinkų veikimu, kartu atsižvelgiant į specifines jų ypatybes. Juo numatytas Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (toliau – Agentūra) vykdomas didmeninių energijos rinkų stebėseną glaudžiai bendradarbiaujant su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis ir atsižvelgiant į apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos ir didmeninių energijos rinkų sąveiką.

2. Šis reglamentas taikomas prekybai didmeniniais energetikos produktais. Šio reglamento 3 ir 5 straipsniai netaikomi didmeniniams energetikos produktams, kurie yra finansinės priemonės ir kuriems taikomas Direktyvos 2003/6/EB 9 straipsnis. Šiuo reglamentu nedaromas poveikis Direktyvoms 2003/6/EB ir 2004/39/EB ir Europos konkurencijos teisės aktų taikymui praktikai, kuri patenka į šio reglamento taikymo sritį.

3. Agentūra, nacionalinės reguliavimo institucijos, EVPRI, valstybių narių kompetentingos finansinės institucijos ir, jei reikia, nacionalinės konkurencijos institucijos bendradarbiauja, kad užtikrintų, jog atitinkamų taisyklių vykdymo užtikrinimas būtų koordinuotas, kai veiksmai susiję su viena ar keliomis finansinėmis priemonėmis, kurioms taikomas Direktyvos 2003/6/EB 9 straipsnis, ir su vienu ar keliais didmeniniais energetikos produktais, kuriems taikomi šio reglamento 3, 4 ir 5 straipsniai.

4. Agentūros administracinė valdyba užtikrina, kad Agentūra vykdytų užduotis, paskirtas jai pagal šį reglamentą, laikantis šio reglamento ir Reglamento (EB) Nr. 713/2009.

5. Agentūros direktorius konsultuojasi su Agentūros reguliavimo valdyba visais šio reglamento įgyvendinimo klausimais ir tinkamai atsižvelgia į jos patarimus ir nuomones.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) viešai neatskleista informacija – viešai neskelbta tikslaus pobūdžio informacija, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su vienu ar keliais didmeniniais energetikos produktais, kuri, jei būtų paskelbta viešai, tikriausiai turėtų reikšmingą poveikį tų didmeninių energetikos produktų kainoms.

Taikant šią termino apibrėžtį, informacija – tai:

- a) informacija, kurią būtina viešai paskelbti remiantis Reglamentais (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, įskaitant gaires ir tinklo kodeksus, patvirtintus remiantis tais reglamentais;
- b) informacija, susijusi su elektros energijos ar gamtinių dujų gamybos, laikymo, vartojimo ar perdavimo infrastruktūros pajėgumais ir naudojimu arba susijusi su SGD įrenginių pajėgumais ir naudojimu, įskaitant numatytą arba nenumatytą galimybės pasinaudoti tais įrenginiais neturėjimą;

- c) informacija, kurią būtina atskleisti pagal Sąjungos arba nacionalinio lygmens teises ar reguliavimo nuostatas, rinkos taisykles ir sutartis ar įprastą praktiką atitinkamoje didmeninėje energijos rinkoje, jeigu ši informacija galėtų turėti reikšmingą poveikį didmeninių energetikos produktų kainoms; ir
- d) kita informacija, kuria supratingas rinkos dalyvis greičiausiai pasinaudotų priimdamas savo sprendimą sudaryti sandorį dėl didmeninio energetikos produkto ar duoti nurodymą prekiauti didmeniniu energetikos produktu.

Informacija laikoma tikslaus pobūdžio, jeigu joje nurodomos aplinkybės, kurios egzistuoja arba pagrįstai gali atsirasti, arba įvykis, kuris įvyko arba pagrįstai gali įvykti, ir jeigu ji pakankamai konkreti, kad galima būtų padaryti išvadą dėl galimo tų aplinkybių ar įvykio poveikio didmeninių energetikos produktų kainoms;

2) manipuliavimas rinka:

- a) bet kokio sandorio sudarymas ar bet kokio nurodymo prekiauti didmeniniais energetikos produktais išdavimas, dėl ko:
- i) duodami arba tikėtini netikri, arba klaidinantys signalai dėl didmeninių energetikos produktų pasiūlos, paklausos ar kainos;
 - ii) asmuo ar kartu veikiantys asmenys užsitikrina arba bando užsitikrinti vieno ar kelių didmeninių energetikos produktų dirbtinio dydžio kainą, nebent sandorį sudaręs ar nurodęs prekiauti asmuo įrodo, kad jo veiksmų motyvacija teisėta ir kad tas sandoris ar nurodymas prekiauti atitinka priimtą rinkos praktiką atitinkamoje didmeninėje energijos rinkoje; arba
 - iii) naudojama ar bandoma naudotis fiktyvia priemone ar bet kurios kitos formos apgaule ar gudrybe, dėl ko duodami arba tikėtini netikri, arba klaidinantys signalai dėl didmeninių energetikos produktų pasiūlos, paklausos ar kainos;

arba

- b) informacijos, kuri duoda ar gali duoti neteisingus arba klaidinančius signalus dėl didmeninių energetikos produktų pasiūlos, paklausos ar kainos, įskaitant gandų ir neteisingų ar klaidinančių naujienų skleidimą, kai tai

darantis asmuo žino arba turėtų žinoti, kad ta informacija neteisinga arba klaidinanti, skleidimas žiniasklaidoje, įskaitant internetą, ar bet kuriomis kitomis priemonėmis.

Kai informacija skleidžiama žurnalistikos arba meninės raiškos tikslais, toks informacijos skleidimas vertinamas atsižvelgiant į spaudos laisvę ir žodžio laisvę kitose žiniasklaidos priemonėse reglamentuojančias taisykles, nebent:

- i) tie asmenys dėl atitinkamos informacijos skleidimo tiesiogiai ar netiesiogiai gauna naudos arba pelno; arba
- ii) informacija atskleidžiama ar platinama siekiant suklaidinti rinką dėl didmeninių energetikos produktų pasiūlos, paklausos ar kainos;

3) bandymas manipuluoti rinka:

- a) bet kokio sandorio sudarymas, bet kokio nurodymo prekiauti išdavimas ar kitas veiksmas, susijęs su didmeniniu energetikos produktu, siekiant:
- i) duoti neteisingus ar klaidinančius signalus dėl didmeninių energetikos produktų pasiūlos, paklausos ar kainos;
 - ii) užsitikrinti vieno ar kelių didmeninių energetikos produktų dirbtinio dydžio kainą, nebent sandorį sudaręs ar nurodęs prekiauti asmuo įrodo, kad jo veiksmų motyvacija teisėta ir kad tas sandoris ar nurodymas prekiauti atitinka priimtą rinkos praktiką atitinkamoje didmeninėje energijos rinkoje; arba
 - iii) pasinaudoti fiktyvia priemone ar bet kurios kitos formos apgaule ar gudrybe, dėl ko duodami arba tikėtini netikri, arba klaidinantys signalai dėl didmeninių energetikos produktų pasiūlos, paklausos ar kainos;
- arba
- b) informacijos skleidimas žiniasklaidoje, įskaitant internetą, ar bet kuriomis kitomis priemonėmis, siekiant duoti neteisingus ar klaidinančius signalus dėl didmeninių energetikos produktų pasiūlos, paklausos ar kainos;

4) didmeniniai energetikos produktai – toliau nurodytos sutartys ir išvestiniai produktai, nepriklausomai nuo to, kur ir kaip jais prekiaujama:

- a) elektros energijos ar gamtinių dujų tiekimo sutartys, kai tiekiami į Sąjungą;

- b) su elektros energija ar gamtinėmis dujomis, pagamintomis, parduodamomis ar tiekiamomis Sąjungoje, susiję išvestiniai produktai;
- c) su elektros energijos ar gamtinių dujų perdavimu Sąjungoje susijusios sutartys;
- d) su elektros energijos ar gamtinių dujų perdavimu Sąjungoje susiję išvestiniai produktai.

Elektros energijos ar gamtinių dujų tiekimo ir skirstymo galutiniams vartotojams sutartys nėra didmeniniai energetikos produktai. Tačiau elektros energijos ar gamtinių dujų tiekimo ir skirstymo galutiniams vartotojams, kurių elektros energijos arba gamtinių dujų vartojimo pajėgumas didesnis už 5 punkto antroje pastraipoje nustatytą ribą, sutartys laikomos didmeniniais energetikos produktais;

- 5) vartojimo pajėgumas – galutinio elektros energijos arba gamtinių dujų vartotojo suvartotas kiekis visiškai išnaudojant to vartotojo gamybos pajėgumus. Jis apima visą to vartotojo kaip atskiro ekonominio subjekto suvartojamą kiekį, kai vartojimas vyksta rinkose, kuriose didmeninės kainos yra tarpusavyje susiję.

Taikant šią termino apibrėžtį, į vartojimą atskiro ekonominio subjekto kontroliuojamose skirtingose įmonėse, kurių vartojimo pajėgumas yra mažesnis nei 600 GWh per metus, neatsižvelgiama, jeigu tos įmonės bendrai nedaro poveikio didmeninės energijos rinkos kainoms dėl to, kad geografiniu požiūriu jos yra skirtingose susijusiose rinkose;

- 6) didmeninė energijos rinka – bet kuri rinka Sąjungoje, kur prekiaujama didmeniniais energetikos produktais;
- 7) rinkos dalyvis – bet kuris asmuo, įskaitant perdavimo sistemų operatorius, sudarantis sandorius, įskaitant nurodymų prekiauti pateikimą, vienoje ar daugiau didmeninių energijos rinkų;
- 8) asmuo – bet kuris fizinis arba juridinis asmuo;
- 9) kompetentinga finansinė institucija – kompetentinga institucija, paskirta Direktyvos 2003/6/EB 11 straipsnyje nustatyta tvarka;
- 10) nacionalinė reguliavimo institucija – nacionalinė reguliavimo institucija, paskirta pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių⁽¹⁾ 35 straipsnio 1 dalį arba 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių⁽²⁾ 39 straipsnio 1 dalį;
- 11) perdavimo sistemos operatorius – terminas žymi Direktyvos 2009/72/EB 2 straipsnio 4 punkte ir Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 4 punkte apibrėžtą sąvoką;

- 12) patronuojančioji įmonė – patronuojančioji įmonė, kaip apibrėžta 1983 m. birželio 13 d. Septintosios Tarybos direktyvos 83/349/EEB, pagrįstos Sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punktu, dėl konsoliduotos atskaitomybės⁽³⁾ 1 ir 2 straipsniuose;
- 13) susijusi įmonė – patronuojamoji arba kita įmonė, kurioje kita įmonė turi dalyvavimo teisių, arba įmonė, su kita įmone susijusi ryšiais, kaip apibrėžta Direktyvos 83/349/EEB 12 straipsnio 1 dalyje;
- 14) gamtinių dujų skirstymas – terminas žymi Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 5 punkte apibrėžtą sąvoką;
- 15) elektros energijos skirstymas – terminas žymi Direktyvos 2009/72/EB 2 straipsnio 5 punkte apibrėžtą sąvoką.

3 straipsnis

Prekybos naudojantis viešai neatskleista informacija draudimas

1. Asmenims, turintiems viešai neatskleistos informacijos, susijusios su didmeniniu energetikos produktu, draudžiama:

- a) naudotis ta informacija savo ar trečiosios šalies vardu tiesiogiai ar netiesiogiai įsigyjant ar perleidžiant arba bandant įsigyti ar perleisti didmeninius energetikos produktus, su kuriais ta informacija susijusi;
- b) atskleisti tą informaciją bet kuriems asmenims, nebent tai daroma vykdant įprastas jų profesines ar darbineis pareigas;
- c) rekomenduoti ar paskatinti kitą asmenį, remiantis viešai neatskleista informacija, įgyti ar perleisti didmeninius energetikos produktus, su kuriais ta informacija susijusi.

2. 1 dalyje nustatytas draudimas taikomas šiems asmenims, kurie turi viešai neatskleistos informacijos, susijusios su didmeniniu energetikos produktu:

- a) įmonės administravimo, valdymo ar priežiūros organų nariams;
- b) įmonės kapitalo dalį valdantiems asmenims;
- c) asmenims, kurie gauna informaciją vykdydami savo profesines ar darbineis pareigas;
- d) asmenims, gavusiems tokios informacijos nusikalstamu būdu;
- e) asmenims, kurie žino arba turėtų žinoti, kad tokia informacija yra viešai neatskleista.

⁽¹⁾ OL L 211, 2009 8 14, p. 55.

⁽²⁾ OL L 211, 2009 8 14, p. 94.

⁽³⁾ OL L 193, 1983 7 18, p. 1.

3. Šio straipsnio 1 dalies a ir c punktai netaikomi perdavimo sistemų operatoriams, kai jie perka elektros energiją ar gamtines dujas, kad užtikrintų saugų ir patikimą sistemos veikimą, vykdydami savo įsipareigojimus pagal Direktyvos 2009/72/EB 12 straipsnio d ir e punktus arba Direktyvos 2009/73/EB 13 straipsnio 1 dalies a ir c punktus.

4. Šis straipsnis netaikomas:

a) sandoriams, vykdomiems išgaliojus prievolei įsigyti ar perleisti didmeninius energetikos produktus, kai ta prievolė atsiranda pagal susitarimą arba nurodymą prekiauti, sudarytą arba pateiktą prieš atitinkamam asmeniui gaunant viešai neatskleistą informaciją;

b) sandoriams, kuriuos sudaro elektros energijos ir gamtinių dujų gamintojai, gamtinių dujų laikymo įrenginių operatoriai arba SGD importo įrenginių operatoriai, kuriais išimtinai siekiama padengti tiesioginius dėl neplanuoto darbo nutraukimo atsiradusius fizinius nuostolius, jeigu to nepadarius rinkos dalyvis negalėtų įvykdyti esamų sutartinių prievolių arba kai tokių veiksmų imamasi susitarus su atitinkamu perdavimo sistemos operatoriumi (arba) operatoriais, siekiant užtikrinti saugų ir patikimą sistemos veikimą. Tokiomis aplinkybėmis atitinkama su sandoriais susijusi informacija perduodama Agentūrai ir nacionalinei reguliavimo institucijai. Pareiga pranešti nedarą poveikio 4 straipsnio 1 dalyje nustatytai prievolei;

c) pagal nacionalines nepaprastosios padėties taisykles veikiančioms rinkos dalyviams, kai įsikišo nacionalinės valdžios institucijos, siekdamos užtikrinti elektros energijos ar gamtinių dujų tiekimą, ir kai tam tikroje valstybėje narėje ar jos dalyse buvo sustabdyti rinkos mechanizmai. Šiuo atveju už nepaprastosios padėties planavimą atsakinga institucija užtikrina, kad informacija būtų skelbiama, kaip nurodyta 4 straipsnyje.

5. Kai su didmeniniu energetikos produktu susijusių viešai neatskleistą informaciją turintis asmuo yra juridinis asmuo, 1 dalyje nustatyti draudimai galioja ir fiziniams asmenims, kurie dalyvauja priimant sprendimus vykdyti sandorį atitinkamo juridinio asmens vardu.

6. Kai informacija skleidžiama žurnalistikos arba meninės raiškos tikslais, toks informacijos skleidimas vertinamas atsižvelgiant į spaudos laisvę ir žodžio laisvę kitose žiniasklaidos priemonėse reglamentuojančias taisykles, nebent:

a) tie asmenys dėl atitinkamos informacijos skleidimo tiesiogiai ar netiesiogiai gauna naudos arba pelno; arba

b) informacija atskleidžiama ar platinama siekiant suklaidinti rinką dėl didmeninių energetikos produktų pasiūlos, paklausos ar kainos.

4 straipsnis

Pareiga skelbti viešai neatskleistą informaciją

1. Rinkos dalyviai viešai, iš tikrųjų ir laiku atskleidžia viešai neatskleistą turimą informaciją apie verslą ar įrenginius, kuriuos atitinkamas rinkos dalyvis, jo patronuojančioji ar susijusi įmonė turi ar valdo arba už kurių eksploatavimo klausimus visiškai ar iš dalies atsako tas rinkos dalyvis ar įmonė. Tokiam atskleidimui priskiriama informacija, susijusi su elektros energijos ar gamtinių dujų gamybos, laikymo, vartojimo ar perdavimo įrenginių pajėgumais ir naudojimu arba susijusi su SGD įrenginių pajėgumais ir naudojimu, įskaitant numatytą ar nenumatytą galimybių pasinaudoti tais įrenginiais nebuvimą.

2. Išskirtiniais atvejais rinkos dalyvis gali savo atsakomybe atidėti viešai neatskleistos informacijos viešą paskelbimą, kad tai nepakenktų jo teisėtiems interesams, jei toks delsimas neturėtų suklaidinti visuomenės ir jei rinkos dalyvis gali užtikrinti tos informacijos konfidencialumą ir, remdamasis ta informacija, nepriima sprendimų dėl prekybos didmeniniais energetikos produktais. Tokiomis aplinkybėmis rinkos dalyvis nedelsdamas pateikia tą informaciją kartu su pagrindu, kodėl vėluojama viešai paskelbti informaciją, Agentūrai ir atitinkamai nacionalinei reguliavimo institucijai, atsižvelgdamas į 8 straipsnio 5 dalį.

3. Kai rinkos dalyvis ar asmuo, dirbantis rinkos dalyviui ar veikiantis jo vardu, atskleidžia viešai neatskleistą informaciją, susijusią su didmeniniu energetikos produktu, įprastai dirbdamas darbą, eidamas profesines pareigas ar vykdydamas užduotis, kaip nurodyta 3 straipsnio 1 dalies b punkte, tas rinkos dalyvis ar asmuo užtikrina, kad ta informacija būtų atskleidžiama vienu metu, visiškai ir iš tikrųjų viešai. Jei informacija atskleidžiama netyčia, rinkos dalyvis užtikrina, kad kuo greičiau po netyčinio atskleidimo būtų iš tikrųjų viešai atskleista visa informacija. Ši dalis netaikoma, jei informaciją gaunantis asmuo turi pareigą saugoti konfidencialią informaciją, nepaisant to, ar tokia pareiga kyla iš teisės akto, taisyklės, įstatų ar sutarties.

4. Viešai neatskleistos informacijos, taip pat agreguota forma, atskleidimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 714/2009 arba Reglamentą (EB) Nr. 715/2009 ar gaires ir tinklo kodeksus, patvirtintus remiantis tais reglamentais, yra vienalaikis, visiškas ir iš tikrųjų viešas atskleidimas.

5. Jeigu pagal Reglamentą (EB) Nr. 714/2009 ar Reglamentą (EB) Nr. 715/2009 perdavimo sistemos operatoriumi buvo padaryta išimtis iš pareigos skelbti tam tikrus duomenis, tas operatorius tų duomenų atžvilgiu taip pat atleidžiamas nuo šio straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos.

6. 1 ir 2 dalys nedaro poveikio rinkos dalyvių išpareigojimams pagal direktyvas 2009/72/EB ir 2009/73/EB bei reglamentus (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, įskaitant gaires ir tinklo kodeksus, priimtus pagal tas direktyvas ir reglamentus, visų pirma susijusioms su informacijos skelbimo laiku ir būdu.

7. 1 ir 2 dalys nedaro poveikio rinkos dalyvių teisei atidėti jautrios informacijos, susijusios su ypatingos svarbos infrastruktūros objekto apsauga, atskleidimą, kaip numatyta 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyvos 2008/114/EB dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo ⁽¹⁾ 2 straipsnio d punkte, jei ji jų šalyje yra neskelbtina.

5 straipsnis

Manipuliavimo rinka draudimas

Draudžiama užsiimti arba bandyti užsiimti manipuliavimu rinka didmeninėse energijos rinkose.

6 straipsnis

Techninis viešai neatskleistos informacijos ir manipuliavimo rinka terminų apibrėžčių atnaujinimas

1. Komisijai pagal 20 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kad:

a) suderintų 2 straipsnio 1, 2, 3 ir 5 punktuose nustatytas terminų apibrėžtis, siekdama užtikrinti, kad jos derėtų su kitais susijusiais Sąjungos teisės aktais finansinių paslaugų ir energetikos srityje, ir

b) atnaujintų tas terminų apibrėžtis, siekdama vienintelio tikslo – atsižvelgti į būsimus didmeninių energijos rinkų pokyčius.

2. 1 dalyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose atsižvelgiama bent į:

a) savitą didmeninių energijos rinkų veikimą, įskaitant elektros energijos ir dujų rinkų ypatumus, ir prekių rinkų bei išvestinių produktų rinkų sąveiką;

b) tarpvalstybinio manipuliavimo elektros energijos ir dujų rinkose ir prekių bei išvestinių produktų rinkose galimybes;

c) esamos ar planuojamos gamybos, vartojimo, naudojimosi perdavimo ar laikymo pajėgumais galimą poveikį didmeninės energijos rinkos kainoms; ir

d) tinklo kodeksus ir pagrindines gaires, priimtas pagal reglamentus (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009.

7 straipsnis

Rinkos stebėseną

1. Agentūra stebi prekybos didmeniniais energetikos produktais veiklą, kad aptiktų viešai neatskleista informacija ir manipuliavimu rinka pagrįstą prekybą ir užkirstų jai kelią. Ji renka duomenis didmeninėms energijos rinkoms vertinti ir stebėti, kaip numatyta 8 straipsnyje.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos bendradarbiauja regionų lygmeniu ir su Agentūra vykdamas 1 dalyje nurodytą didmeninių energijos rinkų stebėseną. Šiuo tikslu nacionalinės reguliavimo institucijos turi gauti visą Agentūros turimą svarbią informaciją, kurią pastaroji surinko pagal šio straipsnio 1 dalį, su sąlyga, kad yra laikomasi 10 straipsnio 2 dalies. Nacionalinės reguliavimo institucijos taip pat gali stebėti prekybą didmeniniais energetikos produktais nacionaliniu lygmeniu.

Valstybės narės gali pavesti savo nacionalinei konkurencijos institucijai ar joje įsteigta rinkos stebėsenos įstaiga kartu su nacionaline reguliavimo institucija vykdyti rinkos stebėseną. Pagal šios dalies pirmą pastraipą, šio straipsnio 3 dalies antros pastraipos antrą sakinį, 4 straipsnio 2 dalies antrą sakinį, 8 straipsnio 5 dalies pirmą sakinį ir 16 straipsnį nacionalinė konkurencijos institucija ar rinkos stebėsenos įstaiga, vykdydama tokią rinkos stebėseną, turi tas pačias teises ir pareigas kaip ir nacionalinė reguliavimo institucija.

3. Agentūra bent kartą per metus teikia Komisijai savo veiklos ataskaitą pagal šį reglamentą ir viešai ją paskelbia. Tokiose ataskaitose Agentūra įvertina įvairių kategorijų prekybos vietų veikimą ir skaidrumą bei prekybos būdus ir pateikia Komisijai rekomendacijas dėl rinkos taisyklių, standartų ir tvarkos, kurios galėtų padidinti rinkos vientisumą ir pagerinti vidaus rinkos veikimą. Ji taip pat gali įvertinti, ar organizuotoms rinkoms keliami minimalūs reikalavimai galėtų padėti padidinti rinkos skaidrumą. Ataskaitos gali būti teikiamos kartu su Reglamentu (EB) Nr. 713/2009 11 straipsnio 2 dalyje nurodyta ataskaita.

Agentūra gali teikti Komisijai rekomendacijas dėl sandorių, įskaitant prekybos nurodymus, duomenų, kuriuos ji laiko būtinais didmeninėms energijos rinkoms veiksmingai ir efektyviai stebėti. Prieš teikdama tokias rekomendacijas Agentūra konsultuojasi su suinteresuotosiomis šalimis, visų pirma su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, valstybių narių kompetentingomis finansų institucijomis, nacionalinėmis konkurencijos institucijomis ir EVPRI.

Visos rekomendacijos turėtų būti pateikiamos Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai, taip pat visuomenei.

⁽¹⁾ OL L 345, 2008 12 23, p. 75.

8 straipsnis

Duomenų rinkimas

1. Rinkos dalyviai ar jų vardu veikiantis vienas iš 4 dalies b–f punktuose išvardytų asmenų arba institucija teikia Agentūrai didmeninės energijos rinkos sandorių, įskaitant prekybos nurodymus, duomenis. Pateikta informacija apima tikslius parduotų ir pirktų didmeninių energetikos produktų pavadinimus, sutartą kainą ir kiekį, sutarto pardavimo datas ir laiką, sandorio šalis ir sandorio naudos gavėjus bei visą kitą susijusią informaciją. Nors pagrindinė atsakomybė tenka rinkos dalyviams, tačiau jei informacija, kurios reikalaujama, gaunama iš 4 dalies b–f punktuose nurodyto asmens arba institucijos, laikoma, kad atitinkamas rinkos dalyvis įvykdė savo įsipareigojimą teikti informaciją.

2. Priimdama įgyvendinimo aktus, Komisija:

- a) sudaro sąrašą sandorių ir išvestinių produktų, įskaitant nurodymus prekiauti, apie kuriuos turi būti pranešama 1 dalyje nurodyta tvarka ir, atitinkamai atvejais, laikantis tinkamų *de minimis* ribų, taikomų pranešant apie sandorius;
- b) patvirtina vienodas informacijos, kuri turi būti teikiama 1 dalyje nurodyta tvarka, pranešimo taisykles;
- c) nustato tos informacijos pateikimo laiką ir formą.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 21 straipsnio 2 dalyje nurodytos tikrinimo procedūros. Juose atsižvelgiama į esamas informacijos teikimo sistemas.

3. 4 dalies a–d punktuose nurodytiems asmenims, pranešusiems apie sandorius pagal Direktyvą 2004/39/EB arba taikytinus Sąjungos teisės aktus dėl išvestinių finansinių priemonių sandorių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų, netaikomi dvigubi informacijos teikimo įsipareigojimai, susiję su tais sandoriais.

Nedarant poveikio šios dalies pirmai pastraipai, 2 dalyje nurodytais įgyvendinimo aktais gali būti nustatyta, kad didmeninės energijos rinkos sandorių duomenis Agentūrai būtų galima teikti iš organizuotų rinkų ir prekybos suderinamumo ar prekybos informacijos sistemų.

4. Taikant 1 dalį, informaciją teikia:

- a) rinkos dalyvis;
- b) rinkos dalyvio vardu veikianti trečioji šalis;
- c) prekybos informacijos sistema;
- d) organizuotos rinkos, prekybos suderinamumo sistema ar kitas asmuo, profesionaliai tvarkantis sandorius;

e) sandorių duomenų saugykla, užregistruota ar patvirtinta pagal taikytinus Sąjungos teisės aktus dėl išvestinių finansinių priemonių sandorių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų; arba

f) kompetentinga institucija, kuri gavo tą informaciją pagal Direktyvos 2004/39/EB 25 straipsnio 3 dalį, arba EVPRI, jei ji gavo tą informaciją pagal taikytinus Sąjungos teisės aktus dėl išvestinių finansinių priemonių sandorių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų.

5. Rinkos dalyviai teikia Agentūrai ir nacionalinėms reguliavimo institucijoms prekybai didmeninėse energijos rinkose stebėti skirtą informaciją, susijusią su elektros energijos ar gamtinių dujų gamybos, laikymo, vartojimo ar perdavimo infrastruktūros pajėgumu ir naudojimu, arba informaciją, susijusią su SGD įrenginių pajėgumu ir naudojimu, įskaitant numatytą ar nenumatytą galimybių pasinaudoti šiais įrenginiais nebuvimą. Rinkos dalyviams nustatyto įsipareigojimo teikti informaciją našta sumažinama renkant, jei įmanoma, reikiamą informaciją arba jos dalis iš esamų šaltinių.

6. Priimdama įgyvendinimo aktus, Komisija:

- a) priima vienodas informacijos, kuri turi būti pateikiama 5 dalyje nurodyta tvarka ir, jei tinka, laikantis atitinkamų tokiam informacijos teikimui taikomų ribų, pateikimo taisykles;
- b) nustato tos informacijos pateikimo laiką ir formą.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 21 straipsnio 2 dalyje nurodytos tikrinimo procedūros. Juose atsižvelgiama į esamus informacijos teikimo įsipareigojimus, nustatytus pagal reglamentus (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009.

9 straipsnis

Rinkos dalyvių registracija

1. Rinkos dalyviai, sudarantys sandorius, apie kuriuos reikalaujama pranešti pagal 8 straipsnio 1 dalį, užsiregistruoja valstybės narės, kurioje jie įsisteigę arba gyvena, arba, jei jie neįsisteigę ar negyvena Sąjungoje, valstybės narės, kurioje jie vykdo veiklą, nacionalinėje reguliavimo institucijoje.

Rinkos dalyvis registruojasi tik vienoje nacionalinėje reguliavimo institucijoje. Valstybės narės nereikalauja, kad rinkos dalyvis, jau registruotas kitoje valstybėje narėje, užsiregistruotų dar kartą.

Rinkos dalyvių registracija nedaro poveikio įsipareigojimams laikytis taikytinų prekybos ir balansavimo taisyklių.

2. Ne vėliau kaip per tris mėnesius po to, kai Komisija priima 8 straipsnio 2 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus, nacionalinės reguliavimo institucijos sudaro nacionalinius rinkos dalyvių registrus, kuriuos jos turi atnaujinti. Registre kiekvienam rinkos dalyviui suteikiamas unikalus tapatybės nustatymo ženklas ir pateikiama pakankamai informacijos, kad būtų galima nustatyti rinkos dalyvio tapatybę, įskaitant atitinkamus duomenis apie jo pridėtinės vertės mokesčio numerį, jo buveinės adresą, už jo veiklos ir prekybos sprendimus atsakingus asmenis ir galutinį rinkos dalyvio prekybos veiklos tikrintoją ar naudos gavėją.

3. Nacionalinės reguliavimo institucijos perduoda Agentūrai jų nacionaliniuose registruose turimą informaciją Agentūros nustatyta forma. Agentūra, bendradarbiaudama su tomis institucijomis, nustato tą formą ir paskelbia ją ne vėliau kaip 2012 m. birželio 29 d. Remdamasi nacionalinių reguliavimo institucijų pateikta informacija, Agentūra sudaro Europos rinkos dalyvių registrą. Prieiga prie Europos registro suteikiama nacionalinėms reguliavimo ir kitoms susijusioms institucijoms. Pagal 17 straipsnį Agentūra gali nuspręsti viešai paskelbti Europos registro informaciją ar jos dalis, jei tai nėra neskelbtina komercinė informacija apie atskirus rinkos dalyvius.

4. Prieš sudarydami sandorį, apie kurį reikalaujama pranešti pagal 8 straipsnio 1 dalį, rinkos dalyviai, nurodyti šio straipsnio 1 dalyje, pateikia registracijos formą nacionalinei reguliavimo institucijai.

5. Rinkos dalyviai, nurodyti 1 dalyje, nedelsdami praneša nacionalinei reguliavimo institucijai apie bet kokius pokyčius, susijusius su registracijos formoje pateikta informacija.

10 straipsnis

Agentūros ir kitų institucijų keitimasis turima informacija

1. Agentūra parengia mechanizmus, skirtus pasidalyti jos pagal 7 straipsnio 1 dalį ir 8 straipsnį gaunama informacija su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, valstybių narių kompetentingomis finansų institucijomis, nacionalinėms konkurencijos institucijomis, EVPRI ir kitomis susijusiomis institucijomis. Prieš rengdama tokius mechanizmus, Agentūra konsultuojasi su tomis institucijomis.

2. Agentūra suteikia teisę naudotis 1 dalyje nurodytais mechanizmais tik institucijoms, kurios turi reikiamas sistemas, kad Agentūra laikytųsi 12 straipsnio 1 dalies reikalavimų.

3. Sandorių duomenų saugyklos, užregistruotos ar patvirtintos pagal taikytinus Sąjungos teisės aktus dėl išvestinių finansinių priemonių sandorių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų, Agentūrai pateikia visą savo surinktą susijusią informaciją apie didmeninius energetikos produktus ir su apyvartiniais taršos leidimais susijusius išvestinius produktus.

EVPRI teikia Agentūrai sandorių dėl didmeninių energetikos produktų ataskaitas, gautas pagal Direktyvos 2004/39/EB 25 straipsnio 3 dalį ir taikytinus Sąjungos teisės aktus dėl išvestinių finansinių priemonių sandorių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų. Kompetentingos institucijos perduoda Agentūrai sandorių dėl didmeninių energetikos produktų ataskaitas, gautas pagal Direktyvos 2004/39/EB 25 straipsnio 3 dalį.

Agentūra ir institucijos, atsakingos už prekybos taršos leidimais ar su taršos leidimais susijusiais išvestiniais produktais priežiūrą, bendradarbiauja tarpusavyje ir parengia tinkamus mechanizmus, pagal kuriuos Agentūra galėtų pasinaudoti įrašais apie tokių leidimų ir išvestinių produktų sandorius, jei tos institucijos renka informaciją apie tokius sandorius.

11 straipsnis

Duomenų apsauga

Šis reglamentas nedaro poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su jų vykdomu asmens duomenų tvarkymu pagal 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾, arba Agentūros pareigoms, kai ji vykdo savo išipareigojimus, susijusius su jos vykdomu asmens duomenų tvarkymu pagal 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽²⁾.

12 straipsnis

Funkcinis patikimumas

1. Agentūra užtikrina pagal 4 straipsnio 2 dalį ir 8 bei 10 straipsnius gaunamos informacijos konfidencialumą, vientisumą ir apsaugą. Agentūra imasi visų būtinų priemonių, kad jos sistemoje laikoma informacija nebūtų naudojama ne pagal paskirtį ir kad ja negalima būtų naudotis be leidimo.

Nacionalinės reguliavimo institucijos, kompetentingos valstybių narių finansų institucijos, nacionalinės konkurencijos institucijos, EVPRI ir kitos susijusios institucijos užtikrina pagal 4 straipsnio 2 dalį, 7 straipsnio 2 dalį, 8 straipsnio 5 dalį ar 10 straipsnį gaunamos informacijos konfidencialumą, vientisumą ir apsaugą ir imasi priemonių, kad tokia informacija nebūtų naudojama ne pagal paskirtį.

Agentūra nustato funkcinės rizikos šaltinius ir ją sumažina kurdama atitinkamas sistemas, kontrolę ir tvarką.

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

⁽²⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

2. Pagal 17 straipsnį Agentūra gali nuspręsti viešai paskelbti dalį savo turimos informacijos, jei tai nėra neskelbtina komercinė informacija apie atskirus rinkos dalyvius ar atskirus sandorius arba atskiras prekybos vietas ir jei negali būti numanoma, kad tai neskelbtina komercinė informacija.

Agentūra savo komerciniu požiūriu neslapta prekybos duomenų baze leidžia naudotis mokslo tikslais laikantis konfidencialumo reikalavimų.

Informacija paskelbiama arba pateikiama siekiant pagerinti didmeninių energijos rinkų skaidrumą ir su sąlyga, kad ji negali sukelti konkurencijos iškreipimų tose energijos rinkose.

Agentūra skleidžia informaciją nešališkai laikydamasi skaidrių taisyklių, kurias ji parengia ir paviešina.

13 straipsnis

Piktnaudžiavimo rinka draudimų įgyvendinimas

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad būtų taikomi 3 ir 5 straipsniuose nustatyti draudimai bei 4 straipsnyje nustatyta pareiga.

Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad jos nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų reikiamus tyrimo ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimus tai užduočiai atlikti ne vėliau kaip 2013 m. birželio 29 d. Tais įgaliojimais naudojamosi proporcingai.

Tais įgaliojimais gali būti naudojamosi:

- a) tiesiogiai;
- b) bendradarbiaujant su kitomis institucijomis; arba
- c) pateikus prašymą kompetentingoms teisminėms institucijoms.

Jei reikia, nacionalinės reguliavimo institucijos gali naudotis savo tyrimo įgaliojimais bendradarbiaudamos su organizuotomis rinkomis, prekybos suderinamumo sistemomis ar kitais asmenimis, profesionaliai tvarkančiais sandorius, kaip nurodyta 8 straipsnio 4 dalies d punkte.

2. 1 dalyje nurodyti tyrimo ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimai naudojami tik tyrimo tikslu. Jais naudojamosi remiantis nacionaline teise ir jie kartu suteikia teisę:

- a) susipažinti su bet kuriuo susijusiu bet kokios formos dokumentu ir gauti jo kopiją;
- b) reikalauti informacijos iš bet kurio susijusio asmens, įskaitant tuos, kurie dalyvauja toliau perduodant nurodymus ar

vykdant susijusias operacijas, taip pat iš jų viršininkų, ir, jei reikia, teisę iškviešti ir apklausti tokį asmenį ar viršininką;

- c) vykdyti patikrinimus vietoje;
- d) reikalauti esamų telefonų skambučių ir esamo duomenų srauto įrašų;
- e) reikalauti nutraukti bet kokius veiksmus, kurie prieštarauja šiam reglamentui ar deleguotiesiems aktams arba jo pagrindu priimtiems įgyvendinimo aktams;
- f) prašyti teismo išaldyti ar laikinai areštuoti turtą;
- g) prašyti teismo ar bet kurios kompetentingos institucijos laikinai uždrausti vykdyti profesinę veiklą.

14 straipsnis

Teisė teikti apeliaciją

Valstybės narės užtikrina, kad būtų parengti tinkami nacionaliniai mechanizmai, kuriuos taikant šalis, kurios atžvilgiu nacionalinė reguliavimo institucija priima sprendimą, turėtų teisę pateikti apeliaciją nuo susijusių šalių ir nuo vyriausybės nepriklausomai institucijai.

15 straipsnis

Profesionaliai sandorius tvarkančių asmenų pareigos

Bet kuris asmuo, tvarkantis su didmeniniais energetikos produktais susijusius sandorius, kuris pagrįstai įtaria, kad sandoris gali pažeisti 3 ar 5 straipsnius, nedelsdamas praneša apie tai nacionalinei reguliavimo institucijai.

Asmenys, profesionaliai tvarkantys su didmeniniais energetikos produktais susijusius sandorius, nustato ir palaiko veiksmingą tvarką ir procedūras, skirtas 3 ar 5 straipsnių pažeidimams nustatyti.

16 straipsnis

Bendradarbiavimas Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis

1. Agentūra siekia užtikrinti, kad nacionalinės reguliavimo institucijos koordinuotai ir nuosekliai vykdytų savo užduotis pagal šį reglamentą.

Agentūra tinkamai paskelbia neprivalomas 2 straipsnyje nustatytų terminų apibrėžčių taikymo gaires.

Nacionalinės reguliavimo institucijos bendradarbiauja su Agentūra ir tarpusavyje, taip pat ir regionų lygmeniu, kad vykdytų savo pareigas pagal šį reglamentą.

Valstybės narės nacionalinės reguliavimo institucijos, kompetentingos finansų institucijos ir nacionalinės konkurencijos institucijos gali nustatyti tinkamus bendradarbiavimo būdus, kad būtų užtikrintas veiksmingas ir efektyvus tyrimas ir vykdymo užtikrinimas ir būtų prisidedama užtikrinant suderintą ir nuoseklų požiūrį į tyrimą, teismo procesą ir į šio reglamento ir susijusių finansų ir konkurencijos teisės aktų vykdymą.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos nedelsdamos kuo tiksliau informuoja Agentūrą, kai turi pagrįstų priežasčių įtarti, kad toje ar kitoje valstybėje narėje yra ar buvo vykdomi ši reglamentą pažeidžiantys veiksmai.

Kai nacionalinė reguliavimo institucija įtaria, kad veiksmai, kurie turi poveikio didmeninėms energijos rinkoms ar didmeninių energetikos produktų kainoms toje valstybėje narėje, yra vykdomi kitoje valstybėje narėje, ji gali paprašyti Agentūros imtis veiksmų pagal šio straipsnio 4 dalį ir, jei šie veiksmai daro įtaką finansinėms priemonėms, kurioms taikomas Direktyvos 2003/6/EB 9 straipsnis, pagal šio straipsnio 3 dalį.

3. Siekiant užtikrinti koordinuotą ir nuoseklų požiūrį į piktnaudžiavimą rinka didmeninėse energijos rinkose:

a) nacionalinės reguliavimo institucijos informuoja savo valstybės narės kompetentingą finansų instituciją ir Agentūrą, jei turi pagrįstų priežasčių įtarti, kad didmeninėse energijos rinkose yra ar buvo vykdomi veiksmai, sudarantys piktnaudžiavimą rinka, kaip apibrėžta Direktyvoje 2003/6/EB, ir kenkiantys finansinėms priemonėms pagal tos direktyvos 9 straipsnį; šiais tikslais nacionalinės reguliavimo institucijos gali nustatyti atitinkamą bendradarbiavimo su savo valstybės narės kompetentinga finansų institucija būdą;

b) Agentūra informuoja EVPRI ir kompetentingą finansų instituciją, jei turi pagrįstų priežasčių įtarti, kad didmeninėse energijos rinkose yra ar buvo vykdomi veiksmai, sudarantys piktnaudžiavimą rinka, kaip apibrėžta Direktyvoje 2003/6/EB, ir kenkiantys finansinėms priemonėms pagal tos direktyvos 9 straipsnį;

c) kompetentinga valstybės narės finansų institucija informuoja EVPRI ir Agentūrą, jei turi pagrįstų priežasčių įtarti, kad kitos valstybės narės didmeninėse energijos rinkose yra ar buvo vykdomi veiksmai, pažeidžiantys 3 ir 5 straipsnius;

d) nacionalinės reguliavimo institucijos informuoja savo valstybės narės nacionalinę konkurencijos instituciją, Komisiją

ir Agentūrą, jei turi pagrįstų priežasčių įtarti, kad didmeninėje energijos rinkoje yra ar buvo vykdomi veiksmai, kurie gali būti laikomi konkurencijos teisės pažeidimu.

4. Agentūra, siekdama atlikti savo funkcijas pagal 1 dalį, kai ji, *inter alia*, remdamasi pradiniais įvertinimais ar analize, įtaria, kad buvo pažeistas šis reglamentas, turi įgaliojimus:

a) reikalauti vienos ar kelių nacionalinių reguliavimo institucijų pateikti bet kokios informacijos, susijusios su įtariamu pažeidimu;

b) reikalauti vienos ar kelių nacionalinių reguliavimo institucijų pradėti įtariamo pažeidimo tyrimą ir imtis reikiamų veiksmų pažeidimui pašalinti. Susijusi nacionalinė reguliavimo institucija yra atsakinga už sprendimo dėl reikiamų veiksmų rastam pažeidimui pašalinti priėmimą;

c) kai mano, kad galimas pažeidimas turi ar turėjo tarpvalstybinį poveikį, įsteigti ir koordinuoti tyrimo grupę iš atitinkamų nacionalinių reguliavimo institucijų atstovų, kuri ištirtų, ar buvo pažeistas šis reglamentas ir kurioje valstybėje narėje tas pažeidimas įvyko. Kai reikia, Agentūra taip pat gali reikalauti, kad tyrimo grupėje dalyvautų ir kompetentingos finansų institucijos ar kitų vienos arba kelių valstybių narių susijusių institucijų atstovų.

5. Nacionalinė reguliavimo institucija, gavusi reikalavimą pateikti informaciją pagal 4 dalies a punktą arba pradėti įtariamo pažeidimo tyrimą pagal 4 dalies b punktą, nedelsdama imasi būtinų priemonių tam reikalavimui vykdyti. Jei ta nacionalinė reguliavimo institucija negali iškart pateikti reikalaujamos informacijos, ji turi nedelsdama pranešti Agentūrai priežastis.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, nacionalinė reguliavimo institucija gali atsisakyti vykdyti reikalavimą, kai:

a) reikalavimo laikymasis gali daryti neigiamą poveikį valstybės narės, į kurią kreiptasi, suverenumui ar saugumui;

b) valstybės narės, į kurią kreiptasi, institucijose jau buvo pradėtas teismo procesas dėl tų pačių veiksmų ir prieš tuos pačius asmenis; arba

c) valstybėje narėje, į kurią kreiptasi, jau buvo paskelbtas galutinis teismo sprendimas tokiems asmenims už tuos pačius veiksmus.

Bet kuriuo tokiu atveju nacionalinė reguliavimo institucija atitinkamai informuoja Agentūrą pateikdama kiek galima išsamesnę informaciją apie tuos teismo procesus ar sprendimus.

Nacionalinės reguliavimo institucijos dalyvauja pagal 4 dalies c punktą sudarytoje tyrimo grupėje, teikdamos visą būtiną pagalbą. Tyrimo grupę koordinuoja Agentūra.

6. Reglamento (EB) Nr. 713/2009 15 straipsnio 1 dalies paskutinis sakinytis netaikomas Agentūrai vykdant užduotis pagal šį reglamentą.

17 straipsnis

Profesinė paslaptis

1. Visai pagal šį reglamentą gautai, apsieistai ar persiūstai konfidencialiai informacijai taikomos profesinės paslapties sąlygos, nustatytos 2, 3 ir 4 dalyse.

2. Pareiga saugoti profesinę paslaptį taikoma:

a) Agentūrai dirbantiems ar dirbusiems asmenims;

b) iš Agentūros nurodymų gavusiems auditoriams ir ekspertams;

c) nacionalinei reguliavimo institucijai ar kitoms susijusioms institucijoms dirbantiems ar dirbusiems asmenims;

d) iš nacionalinių reguliavimo institucijų ar kitų susijusių institucijų nurodymų gavusiems auditoriams ir ekspertams, kurie gavo konfidencialią informaciją pagal šį reglamentą.

3. 2 dalyje nurodytų asmenų vykdant savo pareigas gauta konfidenciali informacija negali būti atskleista jokiam kitam asmeniui ar institucijai, išskyrus suvestinės ar rinkinio pavidalu taip, kad nebūtų įmanoma atpažinti jokio atskiro rinkos dalyvio ar rinkos vietos, nedarant poveikio baudžiamosios teisės nustatytoms atvejams, kitoms šio reglamento nuostatoms ar kitiems atitinkamiems Sąjungos teisės aktams.

4. Nedarant poveikio baudžiamosios teisės nustatytoms atvejams, Agentūra, nacionalinės reguliavimo institucijos, valstybių narių kompetentingos finansų institucijos, EVPRI, įstaigos arba asmenys, gaunantys konfidencialią informaciją pagal šį reglamentą, gali ja naudotis tik vykdydami savo pareigas ir atlikdami savo funkcijas. Kitos institucijos, įstaigos ar asmenys gali naudotis ta informacija tuo tikslu, kuriuo ji jiems buvo pateikta, arba vykstant administraciniams ar teisminiems procesams, konkrečiai susijusiems su tų funkcijų vykdymu. Informaciją gaunanti institucija gali naudoti ją kitais tikslais, jei informaciją perduodanti Agentūra, nacionalinės reguliavimo institucijos, valstybių narių kompetentingos finansų institucijos, EVPRI, įstaigos ar asmenys sutinka.

5. Pagal šį straipsnį valstybės narės institucijai nedraudžiama pagal nacionalinę teisę keistis konfidencialia informacija, jeigu ji

nebuvo gauta iš kitos valstybės narės institucijos arba Agentūros pagal šį reglamentą, arba šią informaciją perduoti.

18 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikomų už šio reglamento pažeidimą, ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, atgrasančios ir proporcingos, atitinkančios pažeidimo pobūdį, trukmę ir sunkumą, vartotojams padarytą žalą bei galimą pelną iš prekybos naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimu rinka.

Valstybės narės praneša apie šias nuostatas Komisijai ne vėliau kaip 2013 m. birželio 29 d. ir nedelsdamos po to informuoja apie bet kokius su jomis susijusius pakeitimus.

Valstybės narės nustato, kad nacionalinė reguliavimo institucija gali viešai atskleisti priemones ar sankcijas, kurių imamasi dėl šio reglamento pažeidimo, išskyrus kai toks atskleidimas galėtų padaryti neproporcingą žalą susijusioms šalims.

19 straipsnis

Tarptautiniai santykiai

Tiek, kiek būtina siekiant šiame reglamente nustatytų tikslų, ir nedarydama poveikio valstybių narių ir Sąjungos institucijų atitinkamai kompetencijai, įskaitant Europos išorės veiksmų tarnybą, Agentūra gali plėtoti ryšius ir sudaryti administracinius susitarimus su trečiųjų šalių, ypač tų šalių, kurios daro poveikį Sąjungos didmeninei energijos rinkai, priežiūros institucijomis, tarptautinėmis organizacijomis ir administracijomis siekiant skatinti reguliavimo sistemos suderinimą. Dėl šių susitarimų Sąjungai ir jos valstybėms narėms neatsiranda teisinių įpareigojimų ir pagal juos valstybėms narėms ir jų kompetentingoms institucijoms nedraudžiama sudaryti dvišalių ar daugiašalių susitarimų su tomis trečiųjų šalių priežiūros institucijomis, tarptautinėmis organizacijomis ir administracijomis.

20 straipsnis

Naudojimasis įgaliojimais

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus laikantis šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.

2. 6 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2011 m. gruodžio 28 d. Komisija parengia ataskaitą dėl įgaliojimų suteikimo likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos. Įgaliojimų suteikimas automatiškai pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno tokio laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti 6 straipsnyje nurodytų įgaliojimų suteikimą. Sprendimu dėl atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų suteikimas. Jis įsigalioja kitą dieną po sprendimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų teisėtumui.

4. Kai tik Komisija priima deleguotąjį aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 6 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuomet, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo apie jį Europos Parlamentui ir Tarybai dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareikš prieštaravimų, arba jeigu iki to laikotarpio pabaigos tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba pranešė Komisijai, kad jie nepareikš prieštaravimų. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiams.

21 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – komitetas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

22 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtąją dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

8 straipsnio 1 dalis, 3 dalies pirma pastraipa ir 4 bei 5 dalys taikomos praėjus šešioms mėnesiams nuo dienos, kurią Komisija priima susijusius įgyvendinimo aktus, nurodytus to straipsnio 2 ir 6 dalyse.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2011 m. spalio 25 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BUZEK

Tarybos vardu

Pirmininkas

M. DOWGIELEWICZ

KOMISIJOS PAREIŠKIMAS

Komisija mano, kad ribinių verčių, kurias pasiekus reikia pranešti apie sandorį, kaip numatyta 8 straipsnio 2 dalies a punkte, ir informacijos, numatytos 8 straipsnio 6 dalies a punkte, įgyvendinimo aktais nustatyti negalima.

Prireikus Komisija pateiks teisės akto pasiūlymą, kuriuo bus nustatytos tokios ribinės vertės.

TARYBOS PAREIŠKIMAS

ES teisės aktų leidėjas pagal SESV 291 straipsnį suteikė Komisijai įgyvendinimo įgaliojimus dėl 8 straipsnyje numatytų priemonių. Neatsižvelgiant į pareiškimą, kurį Komisija padarė dėl 8 straipsnio 2 dalies a punkto ir 8 straipsnio 6 dalies a punkto, tai Komisiją teisiškai įpareigoja.
